

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту і логістики

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

**на тему: Розробка і впровадження інновацій для забезпечення
логістичної діяльності**

ШИФР КРБ. МІЛ.1.481-03.1.21

Здобувачка Аліна КОЛОСОВА

Керівники к.е.н., доц. Валерія ДРОЗДОВА

ст. викл. Юлія ЛЕВЧУК

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від 17.05.2023 р., протокол № 15

Завідувач

кафедри менеджменту і логістики _____ Ірина СЕДІКОВА

(підпис)

Одеса – 2023 р.

АНОТАЦІЯ

Актуальність. Логістика є ключовим елементом успішного функціонування бізнесу, особливо в умовах швидкого розвитку електронної комерції, зростання глобалізації та змінюваних вимог споживачів і це підтверджується наступними аргументами.

Ефективність: Інновації дозволяють оптимізувати процеси логістики, зменшити витрати на транспортування, складське управління та інші складові ланцюга постачання. Нові технології, такі як автоматизовані системи управління складом, маршрутизація з використанням штучного інтелекту, дрони для доставки товарів і використання робототехніки, можуть покращити продуктивність та знизити час доставки.

Конкурентоспроможність: Підприємства, які успішно впроваджують інновації в логістичній сфері, мають перевагу перед конкурентами. Вони можуть пропонувати швидшу та більш надійну доставку, зменшення вартості логістичних процесів та вдосконалення обслуговування клієнтів. Це допомагає залучити нових клієнтів і зберегти існуючі партнерства.

Вимоги споживачів: Сучасні споживачі все більше цінують швидкість та зручність доставки. Інновації в логістиці, такі як використання мобільних додатків для відстеження доставки, системи нерухомих поштових скриньок та інтерактивні сервіси, що дозволяють споживачам змінювати час та місце доставки, можуть задовольнити ці вимоги і покращити задоволення клієнтів.

Сталість та екологічність: Інновації в логістичній сфері можуть сприяти зменшенню впливу на навколишнє середовище. Застосування екологічно чистих транспортних засобів, використання альтернативних джерел енергії та ефективне управління маршрутами можуть знизити викиди CO₂ та інші шкідливі викиди в атмосферу.

Технологічний прогрес: Швидкий розвиток технологій, таких як Інтернет речей, блокчейн, машинне навчання та аналітика даних, надає нові можливості для оптимізації логістичних процесів. Ці інструменти

дозволяють отримувати більше даних, аналізувати їх та приймати рішення в режимі реального часу.

Отже, розробка і впровадження інновацій для забезпечення логістичної діяльності залишаються актуальними завданнями для підприємств, які прагнуть бути конкурентоспроможними, відповідати вимогам споживачів та покращувати свою продуктивність.

У першому розділі **«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЇХ В ЛОГІСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ»** проаналізовано визначення та класифікація інновацій, розглянуті особливості інновацій в логістичній діяльності підприємства.

У другому розділі **«ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ ЗАВОД»** розглянуті внутрішнє середовище, проведена оцінка логістичної діяльності та аналіз конкурентного середовища підприємства ТОВ «Житомирський молочний завод».

У третьому розділі **«ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ ЗАВОД»** розроблені заходи щодо впровадження інновацій для підвищення ефективності логістичної діяльності та розрахована економічна ефективність запропонованих заходів для ТОВ «Житомирський молочний завод».

Кваліфікаційна робота бакалавра містить 82 сторінки, 16 таблиць, 21 рисунок. Перелік посилань нараховує 34 найменування.

Ключові слова: інновації, класифікація інновацій, логістична діяльність, франчайзинг.

SUMMARY

Topicality. Logistics is a key element of successful business operation, especially in the conditions of rapid development of e-commerce, growing globalization and changing consumer demands, and this is confirmed by the

following arguments.

Efficiency: Innovations allow you to optimize logistics processes, reduce costs for transportation, warehouse management and other components of the supply chain. New technologies such as automated warehouse management systems, routing using artificial intelligence, drones for product delivery and the use of robotics can improve productivity and reduce delivery times.

Competitiveness: Companies that successfully innovate in logistics have an advantage over their competitors. They can offer faster and more reliable delivery, reduce the cost of logistics processes and improve customer service. This helps to attract new customers and maintain existing partnerships.

Consumer demands: Today's consumers increasingly appreciate the speed and convenience of delivery. Innovations in logistics, such as the use of mobile applications for delivery tracking, fixed mailbox systems and interactive services that allow consumers to change the time and place of delivery, can meet these demands and improve customer satisfaction.

Sustainability and environmental friendliness: Innovations in logistics can contribute to reducing the impact on the environment. The use of environmentally friendly vehicles, the use of alternative energy sources and effective route management can reduce CO2 emissions and other harmful emissions into the atmosphere.

Technological progress: The rapid development of technologies such as the Internet of Things, blockchain, machine learning and data analytics provides new opportunities to optimize logistics processes. These tools allow you to get more data, analyze it and make decisions in real time.

Therefore, the development and implementation of innovations to ensure logistics activities remain urgent tasks for enterprises that strive to be competitive, meet consumer requirements and improve their productivity.

In the first chapter "THEORETICAL BASICS OF INNOVATIONS AND THEIR IMPLEMENTATION IN LOGISTICS ACTIVITIES AT THE MODERN ENTERPRISE" the definition and classification of innovations are analyzed and

the features of innovations in the logistics activities of the enterprise are considered

In the second chapter "CHARACTERISTICS OF THE ACTIVITIES OF ZHYTOMIRSK DAIRY FACTORY LLC" the internal environment was considered, an assessment of logistics activities and an analysis of the competitive environment of Zhytomyr DAIRY PLANT LLC was carried out.

In the third chapter "IMPLEMENTATION OF INNOVATIONS TO INCREASE THE EFFICIENCY OF LOGISTICS ACTIVITIES OF ZHYTOMYRSK DAIRY PLANT LLC" measures for the implementation of innovations to increase the efficiency of logistics activities were developed and the economic efficiency of the proposed measures for Zhytomyr Dairy Plant LLC was calculated.

The bachelor's qualification work contains 82 pages, 16 tables, 21 figures. The list of references includes 34 names.

Key words: innovations, classification of innovations, logistics activity, franchising.

ЗМІСТ		Стор.
ВСТУП		9
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЇХ В ЛОГІСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ		12
1.1. Визначення та класифікація інновацій		12
1.2 Особливості інновацій в логістичній діяльності підприємства		18
Висновки до розділу 1		27
РОЗДІЛ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ ЗАВОД»		29
2.1. Характеристика внутрішнього середовища ТОВ «Житомирський молочний завод»		29
2.2. Оцінка логістичної діяльності ТОВ «Житомирський молочний завод»		38
2.3. Аналіз конкурентного середовища підприємства		47
Висновки до розділу 2		50
РОЗДІЛ 3 ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ ЗАВОД»		52
3.1. Розробка заходів щодо впровадження інновацій для підвищення ефективності логістичної діяльності ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ ЗАВОД»		52
3.2. Економічна ефективність запропонованих заходів		66
Висновки до розділу 3		75
ВИСНОВКИ		76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		78

ВСТУП

Логістика є ключовим елементом успішного функціонування бізнесу, особливо в умовах швидкого розвитку електронної комерції, зростання глобалізації та змінюваних вимог споживачів і це підтверджується наступними аргументами.

Ефективність: Інновації дозволяють оптимізувати процеси логістики, зменшити витрати на транспортування, складське управління та інші складові ланцюга постачання. Нові технології, такі як автоматизовані системи управління складом, маршрутизація з використанням штучного інтелекту, дрони для доставки товарів і використання робототехніки, можуть покращити продуктивність та знизити час доставки.

Конкурентоспроможність: Підприємства, які успішно впроваджують інновації в логістичній сфері, мають перевагу перед конкурентами. Вони можуть пропонувати швидшу та більш надійну доставку, зменшення вартості логістичних процесів та вдосконалення обслуговування клієнтів. Це допомагає залучити нових клієнтів і зберегти існуючі партнерства.

Вимоги споживачів: Сучасні споживачі все більше цінують швидкість та зручність доставки. Інновації в логістиці, такі як використання мобільних додатків для відстеження доставки, системи нерухомих поштових скриньок та інтерактивні сервіси, що дозволяють споживачам змінювати час та місце доставки, можуть задовольнити ці вимоги і покращити задоволення клієнтів.

Сталість та екологічність: Інновації в логістичній сфері можуть сприяти зменшенню впливу на навколишнє середовище. Застосування екологічно чистих транспортних засобів, використання альтернативних джерел енергії та ефективне управління маршрутами можуть знизити викиди CO₂ та інші шкідливі викиди в атмосферу.

Технологічний прогрес: Швидкий розвиток технологій, таких як Інтернет речей, блокчейн, машинне навчання та аналітика даних, надає нові

можливості для оптимізації логістичних процесів. Ці інструменти дозволяють отримувати більше даних, аналізувати їх та приймати рішення в режимі реального часу.

Отже, розробка і впровадження інновацій для забезпечення логістичної діяльності залишаються актуальними завданнями для підприємств, які прагнуть бути конкурентоспроможними, відповідати вимогам споживачів та покращувати свою продуктивність.

Мета роботи полягає в розробці та впровадженні інновацій для забезпечення логістичної діяльності підприємства ТОВ «Житомирський молочний завод». Досягнення поставленої мети зумовлює вирішення наступних завдань:

- дослідити визначення та класифікація інновацій ;
- проаналізувати особливості інновацій в логістичній діяльності підприємства;
- провести оцінку логістичної діяльності ТОВ «Житомирський молочний завод»;
- розробити інновації та розрахувати економічну ефективність для забезпечення логістичної діяльності підприємства ТОВ «Житомирський молочний завод».

Об'єктом дослідження – інновації для забезпечення логістичної діяльності підприємства ТОВ «Житомирський молочний завод»

Предмет дослідження є теоретико-методичні аспекти розробки та впровадження інновацій для забезпечення логістичної діяльності підприємства ТОВ «Житомирський молочний завод»

Теоретичними й методичними засадами є спостереження, порівняльний метод, метод статичного аналізу та метод відображення наукових досліджень у графічній та табличній формах.

Інформаційну базу дослідження становили нормативно-правові акти України, матеріали Державної служби статистики України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених з тематики досліджень, форми річної

звітності підприємства-базис дослідження.

Результати дослідження можуть бути використані підприємствами в процесі підвищення ефективності функціонування їх системи управління

ВИСНОВКИ

У першому розділі кваліфікаційної роботи було узагальнено і систематизовано теоретичні основи поняття та класифікації інновацій, що має достатньо вагому практичну значущість, оскільки має потенційну здатність дати детальне уявлення про характеристики тієї чи іншої інновації.

Подальші дослідження у цій сфері стосуватимуться державної політики у сфері досліджень та інновацій, а також фінансування інноваційних проектів.

Логістичний бізнес – сфера, що вимагає постійного вдосконалення і розвитку. Тому для ефективної роботи та результативного функціонування логістичних ланцюжків і схем необхідні постійні інновації, пошук нових рішень. Сьогодні такими інноваційними рішеннями в діяльності логістичних компаній можуть стати: 3-D друк, дрони, роботи, окуляри доповненої реальності, а також інтернет речей.

В сучасній індустрії логістики спостерігається значна трансформація і зростання використання новітніх технологій. Ця галузь відчуває великий вплив цифрових інновацій, автоматизації процесів, штучного інтелекту, Інтернету речей (IoT) та інших передових технологій.

Застосування новітніх технологій в логістиці дозволяє підприємствам оптимізувати свої логістичні процеси, збільшити ефективність доставки товарів, зменшити витрати, покращити контроль над постачанням та виробництвом. Наприклад, автоматизовані системи складського управління, використання дронів та роботів для доставки, впровадження систем відстеження вантажів, прогнозування попиту за допомогою аналітики даних - все це революціонує сферу логістики.

Завдяки застосуванню нових технологій підприємства можуть досягти більшої гнучкості, швидкості та точності у своїх операціях. Це дозволяє їм

адаптуватися до змінних ринкових умов, задовольняти зростаючі вимоги клієнтів та підтримувати конкурентну перевагу.

Отже, використання новітніх технологій у логістиці є необхідним елементом для досягнення успіху та забезпечення стійкої конкурентоспроможності в цій швидкозмінній галузі.

У другому розділі кваліфікаційної роботи були отримані результати дослідження надійності ланцюга поставок ТОВ «Житомирський молочний завод», які свідчать, що надійність підприємства є достатньою, проте за рядом складових вимагає покращення результуючих показників, особливо в наступних періодах.

Аналіз конкурентного середовища показав, що продукція ТОВ «Житомирський молочний завод» (ТМ «Вершок») відноситься до категорії «дешевої» молочної продукції і тому основними конкурентами на українському ринку є ТДВ «Яготинський маслозавод» - ТМ «Яготинське» ПрАТ «Тернопільський молокозавод» - ТМ «Молокія», ТМ «Своя лінія» – АТБ маркет. Найбільшу частку ринку молочної продукції займає ТМ «Яготинське» (45%), це обумовлено відомістю торгівельної марки підприємства, високою якістю продукції та помірними цінами. Підприємство ТОВ «Житомирський молочний завод» тільки починає нарощувати об'єм виробництва, внаслідок проведення ребрендингу торгової марки і тому займає 11% від виокремленого об'єму ринку, але за такий невеликий період це можна вважати досягненням.

У третьому розділі було рекомендовано в подальшому розвитку запровадити стратегію вдосконалення товару (тобто, вдосконалення існуючих товарів, а саме молоко та кисло-молочні вироби), для вже охоплених ринків збуту.

Проведене опитування споживачів підтвердило, що підприємству необхідно підвищувати конкурентоспроможність продукції та особливу увагу звернути на політику розподілу продукції: створити дистриб'юторську мережу та налагодити прямі зв'язки з кінцевими покупцями – оптовими

фірмами, ринками, кіосками, мережами ритейлів. Крім того, потрібно розвивати спеціалізовані фірмові магазини, які пропонуватимуть широкий асортимент високоякісних молочних продуктів. Це дозволить збільшити об'єми реалізації та підвищити контроль за продажем саме якісною, неушкодженою та завжди свіжої продукції.

ТОВ «Житомирський молочний завод» рекомендовано запровадити співпрацю з торговими підприємствами на умовах франшизи, що дозволить збільшити чистий прибуток підприємства на 748,51 тис. грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Тычинский, А. В. Управление инновационной деятельностью компаний: современные подходы, алгоритмы, опыт [Текст] / А. В. Тычинский. –: Изд-во ТТИЮФУ, 2009. – С. 32-33.
2. Schumpeter, J. A. The Theory of Economic Development: An Inquiry into Profits, Capital, Credit, Interest and the Business Cycle [Text] / J. A. Schumpeter. –N. J. : Transaction Publ., 2008. – P. 89.
3. Betz, F. Managing Technology: Competing Through New Ventures, Innovation, and Corporate Research [Text] / F. Betz // Englewood Cliffs. — N. J. : Prentice Hall, 1987.
4. Твисс, Бр. Управление научно-техническими нововведениями [Текст] / Брайан Твисс; сокр. пер. с англ. А. Г. Медведева; [предисл. К. Ф. Пузыни]. – К. : Экономика, 1989. – с. 32-49
5. Dodgson, M. Effective Innovation Policy: A New Approach [Text] / Mark Dodgson, John Bessant.. – Boston: International Thomson Business Press, 1996. – P. 2
6. Федулова, Л. І. Інноваційна економіка [Текст]: підруч. для студ. вищ. навч. закл. /Л. І. Федулова. – К. :Либідь, 2006. – с. 39
7. Скрипко, Т. О. Інноваційний менеджмент [Текст]: підручник / Т. О. Скрипко. – К. : Вид-во "Знання", 2011. – с. 24
8. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40-IV. // Відомості Верховної Ради № 36 за 2002 р. С. 882–892. Oslo Manual: Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data, third edition, - OECD, 2005. – P. 46
9. Буковецька, Ю. І. Сучасні підходи до визначення сутності та класифікації інновацій [Текст] / Юлія Іванівна Буковецька // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-

поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2014. – Том 17. –№ 1. – С. 32-37. – ISSN 1993-0259.

10. Болдирева Л.М. Інновації в логістиці: теоретико-методологічні та практичні аспекти // Економіка Крима. № 1 (34). 2011. С. 18–23.

11. Беспалюк // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2009. № 640. С. 14–23.

12. Гармаш С.В. Використання логістичного підходу до проектування системи управління інноваційно-інвестиційного процесу підприємства / С.В. Гармаш // Сборник научных трудов «Вестник НТУ «ХПИ»: Технічний прогрес та ефективність виробництва. 2009. № 5. С. 126–129.

13. Крикавський Є.В. Особливості обслуговування клієнтів виробничих підприємств / Т.В. Наконечна, Є.В. Крикавський // Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. 2013. № 2. С. 41–44.

14. Кузьмін О.Є. Управління інноваційним процесом на підприємствах: проблеми і шляхи їх розв’язання / О.Є. Кузьмін, С.В. Князь, Л.І. Мельник // Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». 2005. № 2. С. 371–382.

15. Чухрай Н.І. Інновації та логістика товарів: монографія / Н. Чухрай, Р. Патора. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2001. 264 с.

16. Чухрай Н. Формування інноваційного потенціалу підприємства: маркетингове та логістичне забезпечення: монографія / Н. Чухрай. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2002. 316 с.

17. Internet of Things: Science Fiction or Business Fact? A Harvard Business Review Analytic Services Report. URL: https://hbr.org/resources/pdfs/comm/verizon/18980_HBR_Verizon_IoT_Nov_14.pdf

18. <https://www.imena.ua/blog/5-tech-logistic/>

19. http://www.dhl.com/content/dam/downloads/g0/about_us/logistics_insig

https://www.dhl.com/content/dam/downloads/g0/about_us/logistics_insights/dhl_trendreport_3dprinting.pdf

20. <https://elnews.com.ua/uk/top-10-innovacij-yaki-zminyat-logistyku>

21. Кандиба О.К. Технологія блокчейн як платформа для оптимізації логістики підприємства. Сучасні підходи до управління підприємством. Київ, 2019. С. 113.

22. <https://goodlogistics.com.ua/uk/statti/top-5tendencij-majbutnogo-yaki-dokorinno-zminyat-logistiku/>

23. Середницька Л.П., Волинець В.В. Інноваційні технології в логістичній системі. Економіка і суспільство. 2018. № 19. С. 617–621.

24. http://www.dhl.com/content/dam/downloads/g0/about_us/logistics_insights/dhl_trendreport_3dprinting.pdf

25. Антощенкова В. В. Сучасний стан молочного скотарства в Україні. Український журнал прикладної економіки. 2020. Том 5. № 2. С. 25–32.

26. Гладій М. Р., Просович О. П. Сучасний стан та перспективи розвитку молочної галузі України. Вісник Національного університету «Львівська політехніка», 2022. № 2. С. 20-31.

27. В умовах воєнного стану молочна галузь продовжує працювати. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua/article/359797>

28. Озвучено втрати молочної галузі України від війни та російського вторгнення. Landlord. URL: <https://landlord.ua/news/ozvucheno-vtraty-molochnoihaluzi-ukraini-vid-viiny-ta-rosiiskoho-vtorhnennia/>

29. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>

30. Шиян Д. В., Чумак Г. М. Рівень розвитку молочного скотарства як фактор формування молокопродуктового підкомплексу в регіонах. Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки. 2019. № 1. С. 82-90

31. Pro Consulting. Аналітика ринків, фінансовий консалтинг. URL: <https://pro-consulting.ua/>

32. Молочарство стає на бізнес-рейки. Агробізнес сьогодні. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichniy-hektar/item/17164->

molocharstvostaie-na-biznesreiky.html

33. Топ-10 українських продуктових мереж за кількістю магазинів і темпам відкриттів URL: <https://rau.ua/novyni/novini-partneriv/top-10-3/> (дата звернення 1.05.2023)

34. International Franchise Association [Електронний ресурс] // The Profile of Franchising. – Washington, DC: The IFA Educational Foundation.. – 2017. – URL: <https://www.franchise.org/> (дата звернення 1.05.2023)

35. Бізнес – процеси роботи з партнером ТМ «Молоко від фермера» URL: [https://franch.biz/franch/file/4850/4850_prezentatsiya-moloko-ot-fermera-\(UKR\).pdf](https://franch.biz/franch/file/4850/4850_prezentatsiya-moloko-ot-fermera-(UKR).pdf) (дата звернення 1.05.2023)

36. Офіційний сайт Асоціації франчайзингу в Україні URL: <http://fdf.org.ua/> (дата звернення 1.05.2023)